

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoPs/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6624200635
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Štolcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6624200635.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Štolcovej a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej, JUDr. Jána Burika, v právnej veci pozbaveného spôsobilosti na právne úkony: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: C. D. XXXX/XX, XXX XX E., t.č. Zariadenie sociálnych služieb E., C. D. XXXX/XX, XXX XX E., štátny občan SR, o návrhu navrhovateľky: F. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: B. XXX, XXX XX B., za účasti navrhovaného opatrovníka: Mesto Lučenec, so sídlom Filákovská cesta 287, 984 01 Lučenec, IČO: 00 316 181, zastúpeného právnym zástupcom JUDr. Róbert Gombala, advokát, so sídlom Ulica P. Rádayho č. 14/A, 984 01 Lučenec, o zmenu opatrovníka, o odvolaní Mesta Lučenec, Filákovská cesta 287, 984 01 Lučenec, IČO: 00 316 181, proti výrokom II., III., IV. a V. uznesenia Okresného súdu Lučenec č.k. 5Ps/3/2024 - 28 zo dňa 22. marca 2024, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Lučenec č.k. 5Ps/3/2024 - 28 zo dňa 22. marca 2024 v napadnutých výrokoch II., III., IV. a v spojení so závislými výrokmi V. a VI. p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd výrokom I. odvolal F. G., nar. XX.XX.XXXX, z funkcie opatrovníka pre osobu pozbavenú spôsobilosti na právne úkony - A. B., nar. XX.XX.XXXX. Výrokom II. osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.XX.XXXX, umiestneného v Zariadení sociálnych služieb E., so sídlom: D. C. XX, XXX XX E. ustanovil za opatrovníka Mesto Lučenec, so sídlom: Ulica Novohradská č. 1, Lučenec, IČO: 00 316 181, ktoré je oprávnené a povinné ho zastupovať, spravovať všetky jeho bežné záležitosti pri rozhodovaní o dôležitých životných otázkach v súvislosti s plánovaním a riadením jeho života, ako aj vo všetkých majetkovoprávných otázkach pri disponovaní s materiálными a finančnými prostriedkami v styku so štátnymi úradmi, úradmi samosprávy, so zaisťovaním a starostlivosťou o jeho zdravie, pričom všetky finančné a materiálne prostriedky je povinné používať v jeho záujme. Podľa výroku III. v podstatných veciach potrebuje súhlas súdu. Výrokom IV. bola uložená opatrovníkovi povinnosť predkladať príslušnému súdu správu o výkone funkcie opatrovníka vždy k 30.06. a k 31.12. v každom kalendárnom roku a po skončení zastupovania, prípadne po ukončení jeho funkcie, predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku. Výrokom V. rozhodol, že týmto mení uznesenie Okresného súdu Lučenec č.k. 10Ps/4/2019-20 zo dňa 31.01.2019 a výrokom VI. o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia poukázal na návrh navrhovateľa - ustanoveného opatrovníka osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony A. B. o zmenu opatrovníka zdôvodneného odchodom do dôchodku, a teda ukončením pracovného pomeru v zariadení, kde je osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony umiestnená.

3. Z rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 10 Ps/4/2019 - 20 zo dňa 31. 01.2019 mal okresný súd za preukázané, že ZSS E. bolo odvolané z funkcie opatrovníka a ustanovený za opatrovníka bol navrhovateľ.

4. Okresný súd zisťoval okruh príbuzných osoby pozbavenej spôsobilosti, ktorých sa, ale zistiť nepodarilo.

5. Okresný súd poukázal na vyjadrenie zástupcu Mesta Lučenec ktorý zotrval na písomnom podaní a nesúhlasnom stanovisku s ustanovením za opatrovníka s argumentáciou, že pozbavený spôsobilosti na právne úkony je umiestnený v zariadení ZSS E., ktoré je subjektom so samostatnou pôsobnosťou, a ktoré mu v súčasnosti poskytuje celodennú službu pobytovou formou. Pokiaľ súd ustáli, že nie je žiadna iná osoba, či už zo strany rodinného príslušníka alebo iná vhodná osoba, ktorá by prichádzala do úvahy navrhol ustanoviť za opatrovníka (verejného) Banskobystrický samosprávny kraj, prípadne zamestnanca iného jeho zariadenia, pokiaľ je oprávnené vystupovať vo svojom mene.

6. Okresný súd zistený skutkový stav právne odôvodnil ust. § 274 ods. 1 a 2, § 275, § 276, § 277 ods. 1 a 2 CMP v spojení s ust. § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka a vo všeobecnosti poukázal na to, že opatrovníkom fyzickej osoby, ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony, má byť predovšetkým príbuzný, alebo iná vhodná osoba.

V zásade sa vyžaduje, aby súdom ustanovený opatrovník s prevzatím funkcie opatrovníka súhlasil a aby nebol do tejto funkcie ustanovený proti svojej vôli. Ak ale vhodná fyzická osoba zistená nebola, niet inej možnosti ako ustanoviť takzvaného verejného opatrovníka, kedy súd musí zabezpečiť ochranu práv osoby pozbavenej spôsobilosti ustanovením jej opatrovníka, čo vyplýva zo znenia ustanovenia § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktoré je formulované imperatívne. Za situácie, keď súd musí na základe zákonného príkazu ustanoviť osobe pozbavenej alebo obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony opatrovníka, pričom žiadna vhodná fyzická osoba sa nenašla a nezostáva iná možnosť ako ustanoviť za opatrovníka obec, nemôže už byť potom relevantným, že obec ako verejnoprávny orgán s ustanovením za opatrovníka nesúhlasí. V tejto súvislosti poukázal na ustálenú judikatúru súdov. Pre toto ustanovenie za opatrovníka nie je rozhodujúca okolnosť, či v tomto zariadení sú vytvorené všetky organizačné predpoklady na výkon funkcie opatrovníka. Nie je rozhodujúce, že orgán miestnej samosprávy uvádza, že na výkon funkcie opatrovníka nemá vytvorené predpoklady, resp. argument zástupcu mesta Lučenec, týkajúci sa organizačnej zdĺhavosti a komplikovanosti celého procesu.

7. Vzhľadom na skutočnosť, že opatrovník A. B. ukončil pracovný pomer v zariadení, v ktorom je umiestnený a zároveň nesúhlasil v zotrvaní pozície opatrovníka, pričom neexistujú žiadni príbuzní, ktorí by vedeli vykonávať funkciu opatrovníka, a teda okresnému súdu nebola známa žiadna osoba, ktorá by spĺňala predpoklady pre ustanovenie za opatrovníka, za opatrovníka ustanovil Mesto Lučenec, ktoré s ustanovením za opatrovníka nesúhlasilo. Okresný súd mal za to, že i napriek nesúhlasu mesto, ktorého úlohou je starostlivosť o potreby obyvateľov v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 369/1999 Zb. o obecnom zariadení a ktoré môže poskytovať podpornú sociálnu službu spočívajúcu v pomoci pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností (§ 12 ods. 1 písm. e) bod 2, § 55 a § 80 písm. g) zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách) má byť v tomto prípade ustanovené za opatrovníka, pričom ustanovenie verejného opatrovníka už nie je viazané na jeho súhlas s opatrovníctvom. Okresný súd uviedol, že zariadenie, v ktorom je pozbavený spôsobilosti na právne úkony umiestnený, nemožno ustanoviť za opatrovníka a ani jeho zamestnanca, vzhľadom na ust. § 8 ods. 12 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. A. B. má evidovaný trvalý pobyt na území mesta E., je jeho občanom. Ust. § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 2 ods. 1 prvá veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení predstavuje subsidiárnu možnosť ustanoviť obec za tzv. verejného opatrovníka osobe, ktorá ho musí mať ako zákonného zástupcu, ak neexistuje iná osoba, ktorá by spĺňala podmienky na ustanovenie opatrovníka. Každá fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky je obyvateľom určitej obce, čím medzi obcou a jej obyvateľom existuje špecifický vzťah, ktorý zahŕňa starostlivosť o potreby obyvateľov obce. Ustanovenie mesta Lučenec za opatrovníka korešponduje aj s názorom NS SR v rozhodnutí sp. zn. 7 Cdo/20/2022 zo dňa 28.02.2022 a navyše je voľbou aj najvýhodnejšej alternatívy tak z hľadiska teritoriálnej blízkosti ako aj prístupu v súvislosti so zabezpečením ochrany záujmov A. B. - občana s trvalým pobytom v meste E., umiestneného v zariadení v územnom obvode mesta E.. Okresný súd akcentoval skutočnosť, že základnou úlohou obcí a miest v zmysle zákona pri výkone samosprávy je práve starostlivosť o potreby jej obyvateľov, pričom výkon funkcie opatrovníka má z pohľadu obce svojou povahou blízko k splneniu jej úloh na úseku sociálnej kurately a poskytovania sociálnych služieb. Pokiaľ

sa právny zástupca mesta Lučenec dožadoval ustanoviť za opatrovníka (verejného) Banskobystrický samosprávny kraj odkazom na zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v zmene neskorších predpisov argumentujúc, že vyšší územný celok môže zabezpečiť poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12 a následne preto „môže“ poskytovať aj pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, tak uvedené okresný súd vzhľadom na zistené okolnosti individuálnej povahy v tejto veci neuprednostnil pred zákonnou povinnosťou obce vyjadrenou v § 1 ods. 2 zákona o obecnom zriadení.

8. Okresný súd ďalej v odôvodnení vyjadril rozsah opatrovníckych práv a povinností determinujúci charakter funkcie opatrovníka v súlade s ust. § 28 Občianskeho zákonníka.

9. O trovách konania rozhodol okresný súd v zmysle ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok a ich náhradu, ak nie je ustanovené inak.

10. Proti tomuto uzneseniu, a to výrokom II., III., IV. a V. podalo v zákonnej lehote odvolanie Mesto Lučenec (ďalej aj „odvolateľ“) prostredníctvom právneho zástupcu (č.l. 36-41 spisu) z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a navrhlo uznesenie okresného súdu vo výroku, ktorým bolo Mesto Lučenec ustanovené za opatrovníka osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.XX.XXXX, umiestneného v Zariadení sociálnych služieb E., so sídlom: D. C. XX, XXX XX E. a v ďalších výrokoch súvisiacich s výkonom funkcie ustanoveného opatrovníka Mesta Lučenec zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Podľa odvolateľa súd prvej inštancie nesprávne vyložil obsah ust. § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka s ohľadom na pojmové vymedzenie „orgánu miestnej správy“, ktorým je okrem obce i samosprávny kraj, v ktorej súvislosti poukázal na ust. § 1 ods. 5 zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov. Dodal, že ustanovenie opatrovníka neznamena len autoritatívne súdne určenie, ale predchádza mu skúmanie, ako opatrovník dokáže zabezpečiť každodenné potreby osoby pozbavenej/obmedzenej spôsobilosti na právne úkony. Samosprávny kraj a hlavne jeho zariadenia s vlastnou právnou subjektivitou - rozpočtové organizácie (Zariadenie sociálnych služieb HARMONIA, Zariadenie sociálnych služieb Ambra a Zariadenie sociálnych služieb Slatinka) vedia tak po odbornej, ako aj personálnej stránke oveľa lepšie zabezpečiť každodenné potreby osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.XX.XXXX, než mesto E., nakoľko zamestnanci iných zariadení na poskytovanie sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávneho kraja, ktorých sa netýka hmotnoprávna diskvalifikácia v zmysle aktuálne platného ust. § 8 ods. 12 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v aktuálnom znení, vedia operatívnejšie, účelnejšie a hospodárnejšie reagovať na potreby A. B. pri nakladaní s jeho majetkom a úhradou bežných potrieb, ako aj riešiť ďalšie úkony súvisiace s výkonom opatrovníctva. Ak súd prvej inštancie dospel k záveru, že žiadny príbuzný opatrovanca nie je vhodnou osobou pre ustanovenie opatrovníka, tak zákonodarca nevytlúčil z okruhu osôb opatrovníka samosprávneho kraja a prípadné ich ďalšie zariadenia zriaďovateľa, okrem zariadenia, v ktorom je umiestnená osoba pozbavená/obmedzená v spôsobilosti na právne úkony a jeho zamestnancov, z ktorého dôvodu zariadenia Banskobystrického samosprávneho kraja, ktoré sa nachádzajú v meste Lučenec (Zariadenie sociálnych služieb HARMONIA, Zariadenie sociálnych služieb Ambra a Zariadenie sociálnych služieb Slatinka) spĺňajú kritéria v zmysle ust. § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka (sú zariadeniami orgánu miestnej správy a sú oprávnené vystupovať svojím menom) a zároveň majú vytvorené personálne, administratívne aj ekonomické podmienky na to, aby mohli vykonávať funkciu opatrovníka lepšie, ako mesto Lučenec, čo je v záujme opatrovaného, na ktorú skutočnosť musí súd pri ustanovovaní opatrovníka prioritne prihliadať.

11. Ďalšie vyjadrenia v odvolacom konaní neboli podané.

12. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP, § 2 ods. 1 CMP), preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 65 a § 66 CMP postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že odvolanie odvolateľa nie je dôvodné a uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III., IV. a závislých výrokoch V. a VI. potvrdil ako vecne správne rozhodnutie podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

13. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol správne, pokiaľ za opatrovníka osobe obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony ustanovil práve mesto

Lučenec výrokom II. a vo výrokoch III., IV. vyjadril opatrovníkovi uložené oprávnenia a povinnosti vyplývajúce mu z ustanovenia do funkcie opatrovníka. Výrok I., ktorým bol navrhovateľ odvolaný z funkcie opatrovníka osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony vzhľadom na absenciu odvolania a nezistenie nesprávnosti zostal nedotknutý.

14. Odvolací súd po preskúmaní odvolaním napadnutého rozhodnutia ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu a na základe zisteného skutkového stavu vec správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami súdu, úvahami súdu pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi súdu. Odvolateľ v odvolaní neuviedol žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu, či zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Okresný súd sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal so všetkými relevantnými otázkami.

15. S prihliadnutím na odvolacie námietky odvolateľa odvolací súd poukazuje na nižšie citovanú právnu úpravu.

16. Podľa § 27 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony, alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník. Ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom.

17. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon č. 369/1990Zb.“), obec je samostatný územný, samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami.

18. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Obci pri výkone samosprávy môžu ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy.

19. Podľa § 3 ods.1 zákona č. 369/1990 Zb. obyvateľom obce je osoba, ktorá má na území obce trvalý pobyt.

20. Podľa § 4 ods. 3 písm. p) zákona č. 369/1990 Zb. plní úlohy na úseku sociálnej pomoci v rozsahu podľa osobitného predpisu, 6a)

21. Podľa § 1 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len “zákon č. 448/2008 Z.z.”) tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb.

22. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z.z. sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na a/ prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, b/ zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti, c/ zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby, d/ riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny, e/ prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny, f/ zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu situácie v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa.

23. Podľa § 8 ods. 12 zákona č. 448/2008 Z.z. poskytovateľ sociálnej služby alebo zamestnanec poskytovateľa sociálnej služby nemôže byť ustanovený za opatrovníka¹⁵⁾ prijímateľa sociálnej služby v zariadení, v ktorom prijímateľovi sociálnej služby poskytuje sociálnu službu. Obmedzenie podľa prvej vety neplatí, ak štatutárny orgán poskytovateľa sociálnej služby alebo zamestnanec poskytovateľa sociálnej služby je blízka osoba^{16a)} prijímateľa sociálnej služby.

24. Podľa § 55 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z.z. pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností je sociálna služba poskytovaná opatrovníkovi, fyzickej osobe, ktorá má záujem vykonávať funkciu opatrovníka a fyzickej osobe, ktorá si sama nedokáže uplatňovať a chrániť práva a právom chránené záujmy.

25. Odvolací súd uvádza, že opatrovníkom fyzickej osoby, ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, má byť predovšetkým príbuzný alebo iná vhodná osoba. V prípade, keď sa súdu nepodarí nájsť v okruhu príbuzných, či iných vhodných subjektov osobu opatrovníka, súd ustanoví za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom v zmysle § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Takzvaný verejný opatrovník vykonáva svoju funkciu prostredníctvom svojich zamestnancov na základe uznesenia súdu a v súlade s vymedzením úloh podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, podľa ktorého základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a obyvateľov v zmysle § 1 ods. 2 tohto zákona ako aj zabezpečovanie poskytovania sociálnej služby obcou podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov. Na výkon funkcie takzvaného verejného opatrovníka osobe, ktorá bola rozhodnutím súdu pozbavená, resp. obmedzená v spôsobilosti na právne úkony môže byť ustanovená obec (mesto, mestská časť), v ktorej má opatrovanec trvalý pobyt, alebo jej zariadenie, ktoré má právnu subjektivitu a bolo zriadené na plnenie podobných úloh miestnej samosprávy, pričom ustanovenie verejného opatrovníka nie je viazané na jeho súhlas.

26. V danom prípade je predmetom konania zmena súdom ustanoveného opatrovníka pre pána A. B., ktorému bola ustanovená za opatrovníka podľa rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 10 Ps/4/2019 - 20 zo dňa 31.01. 2019 navrhovateľka. Navrhovateľka podala návrh na zmenu opatrovníka z dôvodu, že ukončila pracovný pomer v zariadení, v ktorom je pán A. B. umiestnený a nesúhlasila na zotrvaní pozície opatrovníka. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie, z ktorého vyplynulo, že neexistuje žiadny známy príbuzný, ktorý by vyjadril súhlas s výkonom funkcie opatrovníka a súdu nebola známa žiadna ďalšia osoba z rodinného či blízkeho okolia na výkon funkcie opatrovníka. Opatrovanec má hlásený trvalý pobyt na území mesta E. a toho času sa zdržuje v Zariadení sociálnych služieb E. v E..

27. Predpokladom na ustanovenie osoby za opatrovníka je súhlas tejto osoby s prevzatím funkcie opatrovníka; v konaní o ustanovení opatrovníka je osoba navrhnutá do funkcie opatrovníka účastníkom konania, ak sa nepodarilo nájsť vhodného občana - fyzickú osobu pre túto funkciu, povinnosťou súdu je, aby ustanovil orgán miestnej správy (R 45/1986).

28. Ustanovenie obce alebo mesta za opatrovníka má byť výnimočné, ak niet žiadnej inej vhodnej osoby, ktorá by túto funkciu mohla riadne vykonávať. Platí, že ak je k dispozícii vhodná blízka osoba, ktorá súhlasí s ustanovením do funkcie opatrovníka, pri ktorej nie je dôvodné predpokladať, že by nikdy nevykonávala funkciu riadne, nemožno za opatrovníka ustanoviť obec alebo mesto. Rozhodovacia prax uprednostňuje ustanovenie za opatrovníka tú obec/mesto, prípadne jej zariadenie s právnou subjektivitou, v ktorej sa nachádza skutočné bydlisko osoby obmedzenej v spôsobilosti.

29. Odvolaciu námietku, že súd prvej inštancie nesprávne vyložil ust. § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pretože v zmysle tohto ustanovenia môže byť za verejného opatrovníka ustanovený aj samosprávny kraj, teda Banskobystrický samosprávny kraj a prípadne jeho ďalšie zariadenia (mimo zariadenia, v ktorom je opatrovanec umiestnený), odvolací súd nezhodnotil v tomto prípade ako dôvodnú. Vychádzal z toho, že „orgánom miestnej správy“ je obec, ktorá opatrovnícku funkciu vykonáva ako „organizačnú súčasť štátu“. Zároveň z odpovede na lustráciu v Registri obyvateľov zo dňa 24.05.2024 odvolací súd zistil, že od 14.09.1993 má p. A. B. trvalý pobyt v meste E. a súčasne Zariadenie sociálnych služieb E., v ktorom sa nachádza skutočné bydlisko osoby obmedzenej v spôsobilosti, má sídlo v E., teda trvalý pobyt opatrovanca nemá iba evidenčný charakter. Bol preto správny postup okresného súdu, ktorý pri voľbe tzv. verejného opatrovníka a pri aplikácii § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka ustanovil za opatrovníka obec (mesto), ktorá má zákonnú povinnosť starať sa o svojich občanov vyplývajúcu jej z ustanovenia § 1 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb.. Teda je povinnosťou obce, v tomto konkrétnom prípade mesta Lučenec, postarať sa o svojho občana. Mesto Lučenec vykonáva svoju funkciu prostredníctvom svojich zamestnancov a v súlade s vymedzením úloh miestnej samosprávy. Mesto je nepochybne personálne, administratívne aj ekonomicky zabezpečené tak, aby mohlo vykonávať funkciu opatrovníka pre osobu obmedzenú v spôsobilosti s prihliadnutím práve k tomu,

že táto má dlhodobu bydlisko v meste E. a reálne sa tam zdržiava. Za takýchto okolností si obec/mesto môže plniť funkciu opatrovníka, nakoľko má reálnu možnosť kontaktu s opatrovancom, čo je v súlade so záujmami opatrovanca. Dodáva krajský súd, že obec je povinná starať sa o svojich občanov a v tomto konkrétnom prípade je obec (mesto) kompetentným subjektom túto funkciu, v rozsahu súdom vymedzených povinností vyjadrených vo výrokoch II. až IV. uznesenia, vykonávať.

30. Podľa názoru odvolacieho súdu neexistuje zákonná prekážka pre aplikáciu § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka na to, aby obec/mesto Lučenec nemohlo byť ustanovené za opatrovníka pre osobu pozbavenú spôsobilosti na právne úkony páňovi A. B.. Súhlas obce (mesta) v tomto prípade, keďže ide o ustanovenie opatrovníka hmotnoprávneho tzv. verejného opatrovníka podľa § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, sa nevyžaduje.

31. Krajský súd rozhodnutie okresného súdu vo výroku II. uznesenia, ktorým bol za opatrovníka osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony A. B. ustanovená obec – mesto Lučenec, považuje za vecne správne, rovnako aj vo výrokoch III. až IV. uznesenia, ktorými vymedzil práva a povinnosti opatrovníka ako odvolaním napadnuté a priamo sa vzťahujúce na ustanovenie opatrovníka, a preto ho potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP.

32. V tejto súvislosti odvolací súd len dopĺňa, že ak sa zmenia rozhodné okolnosti, je možná zmena opatrovníka. Zmenou rozhodných okolností treba rozumieť nahradenie ustanoveného opatrovníka niekým iným, koho možno do funkcie opatrovníka ustanoviť a kto bude funkciu vykonávať v záujme opatrovanca.

33. Odvolací súd súčasne potvrdil uznesenie okresného súdu aj v závislých výrokoch, a to výroku V., ktorým došlo k zmene uznesenia Okresného súdu Lučenec č.k. 10Ps/4/2019 - 20 zo dňa 31. 01.2019 a výroku VI. o nároku na náhradu trov konania.

34. O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol za aplikácie ust. § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov konania nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keď v prejednávanej veci nebol dôvod na postup podľa ust. § 54 a § 55 CMP.

35. Len k úplnosti sa dodáva, že neušlo pozornosti odvolacieho súdu, že podľa výpisu zo štatistického registra organizácii adresa sídla ustanoveného opatrovníka mesto Lučenec, IČO: 00 316 181 je : Filákovská cesta 287, Lučenec, 984 01, ktorý údaj nezodpovedá vo výroku II. uznesenia uvedenému údaju adresy, ktorú nezrovnalosť je potrebné zvoleným postupom odstrániť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.